

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 228/2023-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], proti postupu Krajského súdu v Nitre v konaniach vedených pod sp. zn. 4 Ntok 1/2022 a sp. zn. 4 Ntok 2/2022 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v bližšie neoznačenom konaní takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. januára 2023 doplnenou podaním z 25. apríla 2023 o ďalšiu prílohu domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a práv podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom (nečinnosťou) všeobecných súdov označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje tiež priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 20 000 eur a žiada o ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom, pretože je v extrémnej hmotnej núdzi.

2. V obširnej ústavnej sťažnosti na 32 stranách s dodatočne doručenou prílohou obsahujúcou 118 strán, ktorá sa týkala pohybov ním vynaložených finančných prostriedkov v ústave na výkon trestu odňatia slobody, sťažovateľ podrobne opisuje skutkové okolnosti svojich právoplatne skončených trestných vecí, v ktorých trestných konaniach malo dôjsť k údajne jeho nezákonnému právoplatnému odsúdeniu pre nesprávne skutkové zistenia a nezákonné vyhodnotenie dôkazov

a svedeckých výpovedí, ktoré ho mali významne poškodiť. Z tohto dôvodu aj podal návrh na povolenie obnovy týchto trestných konaní v marci 2022.

3. Návrhy sťažovateľa na povolenie obnovy konania (už niekoľkokrát podané) sa týkajú trestných konaní, v ktorých bol sťažovateľ právoplatne odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody na doživotie rozsudkom krajského súdu č. k. 1 T 1/2005 zo 17. januára 2007 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 To 12/2007 zo 7. novembra 2007 za pokračovací trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. a), b) a j) a za trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. b) Trestného zákona. V konaní sp. zn. 1 T 2/2005 bol sťažovateľ odsúdený za pokračovací trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 a 2 písm. b) a c) Trestného zákona.

4. Konania o obnove sú vedené na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 4 Ntok 1/2022 a sp. zn. 4 Ntok 2/2022 a teraz tiež na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta porušenie svojich označených práv v bode 1 postupom (nečinnosťou) krajského súdu a najvyššieho súdu v napadnutých konaniach, keďže návrh na povolenie obnovy konania podľa neho spadá do rámca čl. 5 ods. 4 dohovoru a na oboch stupňoch dĺžka konania nemôže presiahnuť dva a pol mesiaca. Konania trvajú na krajskom súde od marca 2022 a nie sú právoplatne skončené. Najvyšší súd o jeho sťažnostiach proti zamietnutiu jeho návrhu na obnovu trestných konaní zatiaľ nerozhodol, čím dochádza k porušeniu jeho označených práv, pretože je pozbavený na osobnej slobode. Okrem toho tvrdí, že jeho odsúdenie a tiež jeho pozbavenie osobnej slobody v trvaní 21 rokov bolo nezákonné, rozhodnutia krajského súdu o zamietnutí návrhu na obnovu trestných konaní sú svojvoľné a nepreskúmateľné, preto podal proti nim sťažnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Na predbežnom prerokovaní ústavný súd potom preskúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa a prítomnosti viacerých nedostatkov zákonom ustanovených náležitostí ústavnej sťažnosti ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania. Vyhodnotil ho za obsahovo natoľko zrozumiteľné, že umožňuje realizovať ústavný prieskum a ani prípadné doplnenie ústavnej sťažnosti by nemohlo privodiť iné rozhodnutie o nej.

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je teda porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. obsahovo zodpovedajúceho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) a práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti pozbavenia slobody podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru

postupom krajského súdu a najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jeho návrhoch na povolenie obnovy trestných konaní.

III.1. Všeobecné východiská:

9. Ústavný súd konštantne vychádza z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorej možno vyvodiť, že pod ochranu čl. 6 dohovoru nespadá konanie o mimoriadnych opravných prostriedkoch, za ktoré treba bezpochyby považovať aj konanie o návrhu na obnovu konania (IV. ÚS 382/09, m. m. I. ÚS 5/02, A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 3. 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru), pretože v tomto konaní ide o vydanie rozhodnutí, ktoré priamo nesúvisia s rozhodnutím o právach a záväzkoch občianskoprávneho charakteru alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti adresátom práv podľa tohto ustanovenia dohovoru (o tom už bolo právoplatne rozhodnuté v pôvodnom konaní, v tomto prípade v konaniach vedených krajským súdom pod sp. zn. 1 T 1/2005 a 1 T 2/2005, ktorých obnovu sťažovateľ navrhoval). Ochrany práv obsiahnutých v čl. 6 dohovoru je možné domáhať sa až v obnovenom konaní, t. j. po tom, ako bolo príslušným všeobecným súdom právoplatne rozhodnuté o povolení obnovy konania (II. ÚS 196/2019).

10. Ústavný súd obdobne nepriznal sťažovateľovi záruky uvedené v označenom čl. 5 ods. 4 dohovoru, pretože tieto nemožno vzťahovať na konanie o návrhu na povolenie obnovy konania v prospech obvineného. Úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru kladie dôraz na to, aby pozbavenie osobnej slobody konkrétnej osoby bolo zákonné, t. j. v súlade so zákonom. Toto však nie je predmetom konania o povolení obnovy. Podanie návrhu na obnovu konania bez ďalšieho nespochybňuje zákonnosť titulu, na základe ktorého je osoba vo výkone trestu pozbavená osobnej slobody, a nevyvoláva ani účinky konania, v ktorom by sa mohla preskúmavať zákonnosť pozbavenia osobnej slobody, v tomto prípade sťažovateľa. Inak povedané, predmetom konania o návrhu na povolenie obnovy nie je a nemôže byť preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o pozbavení osobnej slobody sťažovateľa, ktorým je v tom čase právoplatný rozsudok. *Ratio materiae* sa čl. 5 ods. 4 dohovoru na sťažovateľom napadnuté konania nevzťahuje (II. ÚS 491/2013).

11. Ústavný súd pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru berie tiež do úvahy, že je možné odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú (m. m. II. ÚS 109/03) vtedy, ak argumenty sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03).

12. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu štátneho orgánu sa nevyznačoval takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prierahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

III.2. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Ntok 1/2022, ako aj postupom najvyššieho súdu v bližšie neoznačenom konaní:

13. Ústavný súd po preskúmaní veci konštatuje, že k porušeniu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru v nadväznosti na závery v bodoch 9 až 12 v napadnutom konaní zjavne dôjsť nemohlo a jeho návrh je v tejto časti zjavne neopodstatnený, čo ústavný súd viedlo v tejto časti k jeho odmietnutiu na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 9. marca 2022 návrh na povolenie obnovy trestného konania (už v poradí ôsmy), ktoré sa týkalo konania skončeného právoplatným rozsudkom krajského súdu č. k. 1 T 1/2005 zo 17. januára 2007 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 To 12/2007 zo 7. novembra 2007. Zo spisu a vyjadrenia podpredsedníčky krajského súdu vyplýva, že v návrhu sťažovateľ súčasne požiadal o ustanovenie obhajcu vrátane požiadavky, aby ustanovenému obhajcovi bola poskytnutá primeraná lehota na štúdium na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu. Opatrením z 26. apríla 2022 bol sťažovateľovi ustanovený obhajca, ktorý bol 11. mája 2022 vyzvaný na doplnenie návrhu na obnovu konania. Dňa 26. mája 2022 bol krajskému súdu doručený doplnený návrh obhajcom a v rovnaký deň bol daný pokyn do kancelárie na doručenie jeho rovnopisu Krajskej prokuratúre v Nitre s tým, aby v lehote 10 pracovných dní sa k nemu vyjadřila. V dňoch 13. júna 2022 a 1. augusta 2022 bolo umožnené obhajcovi sťažovateľa preštudovať si predmetný spis a 27. septembra 2022 predsedníčka senátu nariadila termín neverejného zasadnutia na 15. november 2022 o 8.00 h, na ktorom krajský súd uznesením č. k. 4 Ntok 1/2022-152 návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol. Proti rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť 31. januára 2023. Spis krajského súdu bol odoslaný na rozhodnutie najvyššiemu súdu 16. februára 2023 (doručenie vykázané 21. februára 2023). Na najvyššom súde sa vedie v súčasnosti konanie o sťažnosti pod sp. zn. 3 Tost 7/2023. O tejto sťažnosti dosiaľ nebolo rozhodnuté.

15. Zistené časové súvislosti ústavnému súdu poskytujú dostatočný základ pre záver, že krajský súd s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania (10 mesiacov) od podania návrhu (marec 2022) do podania ústavnej sťažnosti (január 2023) postupoval plynule a sústredene a že sťažovateľove tvrdenia o zbytočných prieťahoch nie sú opodstatnené. Obdobne vo vzťahu ku konaniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 7/2023 (ktoré sťažovateľ riadne neoznačil) nemožno konštatovať zbytočné prieťahy v konaní, pretože doba, ktorá uplynula od doručenia spisu krajským súdom na rozhodnutie najvyššiemu súdu (21. február 2023), zjavne ešte nemá ústavný rozmer a k porušeniu označených práv sťažovateľa tak nemohlo dôjsť. Preto neprichádzalo do úvahy, aby postupy krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu v napadnutých konaniach ústavný súd kvalifikoval ako porušenie označených práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa z 25. januára 2023 podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd preto odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Ntok 2/2022, ako aj postupom najvyššieho súdu v bližšie neoznačenom konaní:

16. Ústavný súd v tejto časti konštatuje, že k porušeniu sťažovateľom označených práv podľa ústavy a dohovoru v nadväznosti na závery v bodoch 9 až 12 v napadnutom konaní evidentne dôjsť obdobne nemohlo a jeho návrh je aj v tejto časti zjavne neopodstatnený, čo ústavný súd viedlo v tejto časti k jeho odmietnutiu na predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Ústavný súd zistil, že sťažovateľ podal 9. marca 2022 návrh na povolenie obnovy trestného konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom krajského súdu č. k. 1 T 2/2005 z 10. októbra 2005 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 To 110/2005 z 8. februára 2006.

18. Zo spisu a vyjadrenia podpredsedníčky krajského súdu vyplýva, že 16. marca 2022 bol sťažovateľovi vyšším súdnym úradníkom ustanovený obhajca, ktorému bol zaslaný návrh sťažovateľa so žiadosťou, aby sa k nemu vyjadril. Dňa 24. marca 2022 bolo súdu doručené sťažovateľovo podanie označené ako „*Návrh - žiadosť na povolenie obnovy konania vo veci rozsudku Krajského súdu Nitra č. 1 T 2/2005*“ a 8. apríla 2022 bolo doručené podanie jeho obhajcu označené ako „*Návrh na povolenie obnovy konania k sp. zn. 4 Ntok 2/2022*“. Dňa 10. mája 2022 bol vo veci určený termín verejného zasadnutia na 23. jún 2022 o 9.45 h, ktoré bolo odročené na 29. september 2022 o 8.30 h z dôvodu, že k prednesenému návrhu na verejnom zasadnutí požadoval sťažovateľ predložiť písomne ďalšie rozhodnutia. Dňa 29. septembra 2022 bolo vykonané verejné zasadnutie, na ktorom bolo rozhodnuté o podanom návrhu. Lehota na vypracovanie rozhodnutia bola 30 pracovných dní, ktorá mala uplynúť 11. novembra 2022. Dňa 10. novembra 2022 predsedníčka senátu požiadala v zmysle § 172 ods. 3 Trestného poriadku predsedu krajského súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozhodnutia, a to do 12. decembra 2022. Predsedom krajského súdu bola lehota predĺžená. O tejto skutočnosti boli procesné strany upovedomené. Upovedomenie bolo Krajskej prokuratúre v Nitre doručené 11. novembra 2022, obhajcovi 15. novembra 2022 a sťažovateľovi 16. novembra 2022.

19. Rozhodnutie krajského súdu z 29. septembra 2022 bolo po jeho doručení sťažovateľovi a jeho obhajcovi napadnuté sťažnosťou 12. decembra 2022, resp. 15. decembra 2022. Krajský súd spis odoslal na rozhodnutie najvyššiemu súdu 3. januára 2023 (bol mu doručený 11. januára 2023). Na najvyššom súde sa konanie vedie pod sp. zn. 3 Tost 2/2023). O jeho sťažnosti dosiaľ nebolo rozhodnuté.

20. S poukazom na uvedené ústavný súd je obdobne toho názoru, že krajský súd s prihliadnutím aj na celkovú dĺžku napadnutého konania (10 mesiacov) postupoval od podania návrhu (marec 2022) do podania ústavnej sťažnosti (január 2023) plynule a sústredene a že sťažovateľove tvrdenia o zbytočných prietáhoch nie sú opakovane opodstatnené. Na tomto závere nič nemení ani predĺženie lehoty na vypracovanie rozhodnutia. Najvyššiemu súdu takisto nie je možné vytknúť doterajší priebeh napadnutého konania a vzhľadom na dĺžku konania pred nim nemožno konštatovať zbytočné prietahy. Preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa vznesenými v odôvodnení jeho ústavnej sťažnosti (mimo petitu) nezaoberal (pozri námietky v závere bodu 5). Súčasne ústavný súd zistil, že sťažovateľ skôr doručil ústavnému súdu (10. novembra 2022) podobnú ústavnú sťažnosť, ktorá bola odmietnutá uznesením č. k. IV. ÚS 652/2022 z 13. decembra 2022 (sťažovateľ uznesenie prevzal 16. januára 2023, pozn.).

III.4. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom:

23. Ústavný súd môže podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a ústavný súd žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. mája 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu